

prof. dr hab. Anna Fabrello

Gdańsk, 12.05.2025 r.

a.fabrello@amuz.gda.pl

Akademia Muzyczna im. Stanisława Moniuszki
w Gdańsku

Recenzja pracy doktorskiej Pani mgr Jingjing Wu

Zlecniodawca recenzji

Uniwersytet Muzyczny im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Zlecenie podjęte na podstawie nowej ustawy z 20 lipca 2018 r. – decyzja o wyznaczeniu mojej osoby w roli recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Jingjing Wu (pismo nadesłane przez Przewodniczącego Rady Dyscypliny Artystycznej – prof. dra hab. Roberta Cieślę).

Ocena przedstawionej do recenzji pracy doktorskiej wraz z jej opisem

Praca doktorska pt. „Świat ucałował moją duszę swoim bólem, prosząc o jego wyrażenie w pieśniach”- porównanie charakterystyki wykonawczej tragicznych ról kobiecych w operach z motywem tragedii miłosnej na przykładach Desdemony z *Otello*, Mimi z *La bohème*, Antonii z *Les Contes d'Hoffmann* oraz „Zijun” z *Żałoby*, składa się z dzieła artystycznego na nośniku CD oraz opisu pracy doktorskiej w formie papierowej w języku polskim. Dzieło artystyczne stanowi nagranie audio.

Dzieło artystyczne (nagranie CD) zawiera:

1. A of touch of sunset – aria Zijun z opery *Wisteria*, Zijun: Jingjing Wu
2. *Wisteria* duet Zijun i Juansheng z opery *Wisteria*, Zijun: Jingjing Wu, Juansheng: Jia Zhu
3. Unfortunate life - aria Zijun z opery *Wisteria*, Zijun: Jingjing Wu
4. Salce salce – aria Desdemony z opery *Otello*, Desdemona: Jingjing Wu
5. Ave Maria – aria Desdemony z opery *Otello*, Desdemona: Jingjing Wu

6. Mi chiamano Mimi – aria Mimi z opery *La Bohème*, Mimi: Jingjing Wu
7. Donde lieta - aria Mimi z opery *La Bohème*, Mimi: Jingjing Wu
8. Dunque proprio finita- kwartet z opery *La Bohème*, Rodolfo: prof. Robert Cieśla, Mimi:Jingjing Wu, Marcello: Lantao Li, Musetta:Ying Lian
9. Sono andati – duet z opery *La Bohème* , Rodolfo: prof.Robert Cieśla, Mimi: Jingjing Wu
10. Elle a fui, la tourterelle- aria Antonii z opery *Les Contes d'Hoffmann* :Antonia: Jingjing Wu

Ocena dzieła artystycznego

Dzieło artystyczne zawiera dziesięć utworów zarejestrowanych na płycie CD , są to arie, duety oraz kwartet z wybranych oper. Trzy pierwsze utwory to barwne i przejmujące fragmenty z chińskiej opery Żaloba Shi Guangnana. Już w pierwszej arii słychać dużą muzykalność i swobodę techniczną z jaką porusza się Doktorantka. Jednak całą wrażliwość i wyobraźnię muzyczną Artystki słychać w duecie wykonywanym z Jia Zhu (Juansheng). Utwór ten zatytułowany Wisteria jest doskonałym przykładem wypowiedzi muzycznej kompozytora, która świetnie maluje piękno kwiatu wisterii. Śpiewacy w swoich wypowiedziach zdają się być odurzeni zapachem kwiatów, wyznając sobie miłość w pięknych warunkach przyrody. Blok chińskiej opery Żaloba kończy aria Zijun, rozpoczyna się ona delikatnie, w dynamice piano. Śpiewaczka w środkowej części arii pokazuje swoją emocjonalną stronę, poprzez wysokie dźwięki w dynamice forte, wykonane z nienaganną intonacją oraz bardzo dobrym podparciem oddechowym. Po ukazaniu całego wachlarza emocji następuje powrót do dynamiki piano, które wynika z kontekstu: „*Opadająca progresja harmoniczna sprawia, że widzimy oszołomioną, zagubioną i bezradną kobietę, która podąża za swoim przeznaczeniem i nieuniknioną tragedią*”. Desdemona z opery Otello to chętnie wykonywana i omawiana partia przez młode śpiewaczki. Słynne Salce, salce.. wraz z Ave Maria stanowią bowiem kwintesencję wyrażenia swojej osobowości artystycznej. Za pomocą prostych środków, oszczędnych zarówno pod względem muzycznym, jak i wyrazowym, Verdi w doskonały sposób wykreował nieskazitelnie czystą i prawną postać. Taką również jawi się postać Desdemony zaprezentowana przez Doktorantkę. Jej liryczny sopran bardzo dobrze wpisuje się w melancholijny nastrój Pieśni o wierzbie. Bardzo dobra intonacja, wycucie frazy w dynamice piano, jak również długie frazy legato, świadczą o dużej świadomości wokalne śpiewaczki. Zarówno interpretacja, jak i „wtrącenia”

w dynamice forte są przemyślane i tworzą tym samym przejmującą interpretację. Frazy recytatywne na początku Salce, salce oraz Ave Maria, są w moim odczuciu niewystarczająco podparte i sprawiają wrażenie nieco powierzchownych. Być może taki intymny przekaz był zaplanowany przez Doktorantkę, to w moim odczuciu pozostawia pewien niedosyt.

Kolejną pozycją na płycie jest partia Mimi z Cyganerii, Doktorantka zarejestrowała dwie arie Si mi chiamato Mimi oraz Donde lieta oraz fragmenty Dunque proprio finita i Sono andati.

Partia Mimi zdaje się jakby pisana na głos Doktorantki, z lekkością i wyczuciem frazy, wsłuchujemy się w historię uroczej hafciarki, wyraźnie słysząc uśmiech na twarzy śpiewaczki, kiedy przedstawia się Rodolfo. Głos pani Jingjing Wu brzmi bardzo dobrze w całej skali, jest wyrównany brzmieniowo, w niskiej tessiturze głos brzmi dźwięcznie i pewnie. Śpiewaczka bardzo sprawnie różnicuje emocje i stan zdrowia Mimi, w arii Donde lieta, szczególnie w niskim rejestrze słysząc nieco ściszone i spokojnie wypowiadanie słów addio, co powoduje jeszcze większą intensyfikację i kontrast w zestawieniu z bardzo dobrymi wysokimi dźwiękami. W kwartecie słysząc bardzo dobry dialog między poszczególnymi bohaterami. Dwa plany, różne emocje, doskonale korespondują ze sobą, jednocześnie słysząc precyzję w zaprezentowanym materiale muzycznym. Kwartet z Cyganerii jest wyzwaniem dla wykonawców, również pod batutą dyrygenta. W opisie nie znalazłam nazwiska dyrygenta, który mógł poprowadzić śpiewaków i pianistę podczas nagrania, dlatego wnioskuję, iż artyści wykonali kwartet pod czujnym okiem pianistki lub pianisty (w opisie CD nie znalazłam również nazwiska bardzo dobrego pianisty, który pełnił rolę orkiestry podczas nagrania dzieła artystycznego mgr Jingjing Wu).

Ostatnim utworem na płycie jest aria Antonii z Opowieści Hoffmana. Jest to bardzo dobre wykonanie zarówno od strony warsztatowej, jak również muzycznej. Dobry język francuski, oraz finezyjne frazowanie zawierające emocjonalny przekaz wpływają na efekt końcowy wykonania.

Ocena opisu dzieła artystycznego

Praca pisemna pt. „Świat ucałował moją duszę swoim bólem, prosząc o jego wyrażenie w pieśniach” – porównanie charakterystyki wykonawczej tragicznych ról kobiecych w operach z motywem tragedii miłosnej na przykładach Desdemony z *Otello*, Mimi z *La bohème*, Antonii

z *Les Contes d'Hoffmann* oraz „Zijun” z *Żaloby*, składa się z trzech rozdziałów. We wstępie Autorka przywołuje znaczenie tragedii, od starożytności po czasy współczesne.

W rozdziale pierwszym znajdujemy ciekawe wątki takie jak: rola kobiety w literaturze, muzyce, miejsce kobiet w społeczeństwie na przestrzeni wieków. Ciekawym wątkiem jest ukazanie kompozytorek, które żyły i tworzyły w latach, kiedy kobieca twórczość była marginalizowana, a dziś ich dzieła są wysoko cenione.

W rozdziale drugim zatytułowanym *Wybrane postacie z oper Otello, G.Verdiego, La bohème G.Pucciniego, Les Contes d'Hoffmann J.Offenbacha, Żaloba Shi Guangnana*, znajduje się opis libretta omawianych oper, oraz charakterystyka psychologiczna omawianych postaci kobiecych. Dodatkowo przy opisie chińskiej opery *Żaloba*, w jednym z podrozdziałów *Kulisy rozwoju praw kobiet w Chinach*, znajduje się interesujący opis wymagań społecznych, jakie obowiązywały w feudalnym społeczeństwie. Doktorantka sięga czasów Dynastii Tang, ok. 937 r.n.e., gdzie wymienia takie metody jak owijanie stopy kilkuletnim dziewczynkom w przekonaniu, iż mniejsze stopy mają wpływ na postrzeganie urody dziewcząt.

Każda z omawianych postaci kobiecych, w zaprezentowanym w dziele artystycznym jest poddana analizie muzyczno-literackiej. Istotne w dramaturgii fragmenty muzyczne dodatkowo przedstawiono na przykładach nutowych.

Ostatni rozdział jest zebraniem wszystkich aspektów, niezbędnych do kreowania ról kobiecych. Doktorantka wymienia tu środki interpretacyjne, wymogi techniczne w wykonawstwie partii operowych. Jeden z podrozdziałów zatytułowano *Sugestie dotyczące nauki dla chińskich śpiewaczek*. Znajdują się tu porady oraz sugestie dotyczące kształcenia młodych głosów kobiecych.

Praca doktorska mgr Jingjing Wu jest czytelna i przejrzysta, napisana poprawnym językiem polskim, występują niekiedy drobne literówki, czy błędy w koniugacji. W opisie dzieła znajdują się barwne przykłady w postaci zdjęć ze spektakli operowych, gdzie brakuje opisu wykonawców, którzy znajdują się na zdjęciach. Autorka pracy w temacie użyła pięknego cytatu z *Stray Birds* Rabindranatha Tagore'a, indyjskiego poety, filozofa i kompozytora, laureata Nagrody Nobla w dziedzinie literatury. Szkoda, że Doktorantka nie rozwinęła tej myśli nieco szerzej.

Konkluzja

Przedstawione dzieło artystyczne wraz z jego opisem jest nie tylko zestawieniem muzyki i słowa, ale porusza również kwestie socjologiczne, uwarunkowania historyczne. „Dzieło literackie i artystyczne są wytworem swoich czasów i nieuchronnie w pewnym stopniu odzwierciedlają okoliczności historyczne okresu, w którym powstały, w tym warunki ekonomiczne, trendy kulturowe, zwyczaje czy gusta estetyczne. Zarówno postacie pozytywne, jak i negatywne w operach stanowią odbicie rzeczywistości swoich czasów, a ich wizerunki i charakter są reprezentatywne dla kanonów estetycznych i poglądów jednej lub kilku ważnych grup społecznych”. Doktorantka zaprezentowała cztery sylwetki kobiece z wybranych oper, pod ich postaciami kryją się tragiczne losy bohaterek, które są odzwierciedleniem swoich czasów. Zarówno dzieło artystyczne w postaci nagrania CD, jak i jego opis stanowią nierozdzielalną całość i są dowodem wnikliwych badań Doktorantki. Zaprezentowane fragmenty z czterech zróżnicowanych oper, ich opis świadczą o holistycznym podejściu do zagadnienia.

Pracę doktorską Pani **Jingjing Wu** oceniam jako odpowiadającą wymaganiom rozprawy doktorskiej zgodnie z art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 roku Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.). Wnoszę o dopuszczenie Doktorantki do dalszych etapów postępowania w sprawie nadania stopnia doktora.

prof. dr hab. Anna Fabrello